

Nr 24/1968-69.

LAGUTSKOTTETS betänkande nr 24/1968-69 med anledning av landstingsman Nils Dahlmans hemställningsmotion om åtgärd för att uppgöra och till landstinget inkomma med förslag till landskapslag om fastighetsförmedlare. (Nr 2/1969).

Med anledning av ovannämnda hemställningsmotion, varöver Landstinget inbegärt utskottets utlåtande, får utskottet värdsamt anföra följande: Förordningen den 29 februari 1968 om fastighetsförmedlare (FFS 140/68) har utfärdats med stöd av 3 § 13 punkten rikets näringslag, på grund av stadgandet om att mäklaryrket får reglementeras. Enligt 11 § 2 mom. 10 punkten självstyrelselagen hör mäklaryrket till de yrkesgrenar, som är förbehållna rikets lagstiftningsbehörighet. Härav synes följa, att landskapslag om fastighetsförmedlaryrket inte skulle kunna utfärdas.

Det torde likväl vara möjligt att intaga en annan ståndpunkt i denna fråga. Sålunda har Ålandsdelegationen i sitt utlåtande över landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland, sådan den hade antagits av Landstinget vid vårsessionen 1956, ansett att lagstiftningen beträffande fastighetsförmedlaryrket tillkommer Landstinget. Ehuru detta yttrande inte hade betydelse för frågan om landstingsbeslutet skulle förfalla eller inte, visar det dock att Ålandsdelegationen tveklöst omfattade sagda ståndpunkt.

Det synes också utskottet finnas starka skäl för att landskapets lagstiftningsbehörighet omfattar också detta område. Den första förordningen om fastighetsförmedlaryrket av den 7 juni 1945 (FFS 538/45) utfärdades med stöd av 3 § rikets näringslag utan hänvisning till någon särskild punkt. Visserligen hade 13 punkten nyligen (FFS 72/44) ändrats, men ändringen avsåg införande av privatdetektivyrket bland de reglementering underkastade näringarna. Å andra sidan kan icke heller då ha avsetts någon annan punkt, som bättre skulle ha berättigat till reglering av detta yrke. Observeras bör dock, att självstyrelselagens stadgande i 11 §, även om det tillkommit så sent som år 1951, hade utformats långt tidigare och t.o.m. under en tid, då fastighetsförmedlaryrket inte ännu var reglementerat i landet. Det kan därför tänkas, att innebörden av ordet mäklare i självstyrelselagen är en annan än i näringslagen, sådant ordet uppfattades då den första förordningen om fastighetsförmedlare utfärdades år 1945.

De nationalitetsskyddande bestämmelserna i självstyrelselagen tar speciellt sikte på vissa frågor, som i detta sammanhang betraktas som väsentliga. Till dem hör fastighetsförvärv, i vilket avseende självstyrelselagen kompletteras av lagen den 28 december 1951 om utövande av lös-

-2-

ningsrätt vid överlåtelse av fastighet i landskapet Åland. Det skulle vara uppenbart i strid med självstyrelselagens anda och mening om bestämmelserna om fastighetsförmedlare och förty också godkännandet av sådana yrkesutövare skulle ankomma på riksmyndigheterna. Detta skäl synes vara så starkt, att formell lagtolkning, som leder till andra resultat, i detta fall måste skjutas åt sidan.

Skulle likväl den uppfattningen omfattas av Republikens President, att landskapets lagstiftningsbehörighet inte sträcker sig till regleringen av fastighetsförmedlaryrket, medger självstyrelselagen uttalande av speciella stadganden om fastighetsförmedlare i landskapet i 16 §. I samband med en framtida revision av självstyrelselagen vore det skäl att upptaga frågan om klarläggande av lagstiftningsbehörigheten på detta område.

Beträffande behövligheten av en lagstiftning på området har inom utskottet framförts olika meningar. Utskottet har dock förenat sig om att fastighetsförmedlingsverksamheten i landskapet uppvisar drag som gör det nödvändigt att landskapsstyrelsen noggrant följer utvecklingen och vidtar nödiga lagstiftningsåtgärder så snart behov därav föreligger.

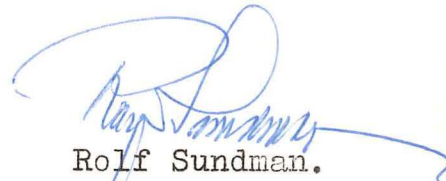
Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet värdsamt föreslå

att Landstinget måtte giva landskapsstyrelsen i uppdrag att följa utvecklingen på området och om behov anses föreligga att inkomma med förslag till nödiga lagstiftningsåtgärder.

Mariehamn, den 15 april 1969.

På lagutskottets vägnar:

Nils Dahlman

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Dahlman, viceordföranden Persson samt ledamöterna Bertel Boman (delvis), Sundblom och Östling ävensom suppleanten Wideman (delvis).